

ANTWERPEN

Laatste twee zusters verlaten klooster in Harmoniestraat dat wordt afgebroken voor uitbreiding AZ Monica

“Verpleegkunde was een roeping, ik heb er geen spijt van”

Het klooster en bijhorende kapel van de zusters augustinessen van Maria Middelaes in de Harmoniestraat worden binnenkort afgebroken. Ze moeten plaatsmaken voor de uitbreiding van AZ Monica, de vroegere Eeuwfeestkliniek waar de zusters sinds de jaren 30 instonden voor onze gezondheidszorg. De laatste bewoners, zuster Dominique (83) en Cécile (78), verlaten binnenkort hun thuis en dat valt hen zwaar. “Zestig jaar lang was dit mijn thuis, mijn leven. En dat moet ik nu achterlaten”, zegt een zichtbaar aangedane zuster Dominique.

De augustinessen van Maria Middelaes waakten sinds 1935 over de gezondheid van duizenden Antwerpenaren. In de stad baatte de congregatie de voormalige Eeuwfeestkliniek in de Harmoniestraat uit, het huidige AZ Monica. Het klooster telde op dat moment 35 zusters.

Vandaag zijn ze nog met twee. Zusters Dominique (83) en Cécile (78) zijn de laatsten. Eind oktober verhuizen ze naar een woonzorgcentrum. Het klooster en de bijhorende kapel worden afgebroken en vervangen door een nieuwbouw voor het ziekenhuis.

Dominique

zuster

“Ik heb heel gelukkige momenten gehad, maar natuurlijk zijn er ook moeilijke geweest. Mensen van wie je weet dat ze er niet gaan doorkomen, dat laat een indruk na.”

Zuster Cécile lijdt aan dementie en beseft daarom niet heel goed wat er allemaal staat te gebeuren. Zuster Dominique is daarentegen nog een kwieke tachtiger, maar de nakende verhuis valt haar zwaar. Zestig jaar geleden trad zij toe tot de congregatie. Met een lach kijkt ze terug op haar jaren in het klooster. Met een traan blikt ze vooruit. “Zestig jaar lang was dit mijn thuis, mijn leven. En dat moet ik nu achterlaten”, zegt een zichtbaar aangedane zuster Dominique.

‘Ons zuster’

Zuster Dominique werkte tot 2000 als verpleegster in de Eeuwfeestkliniek en haar pensioen was meteen het einde van een lange geschiedenis. Zij was de laatste zuster die in het ziekenhuis aan de slag was, maar in het huidige AZ Monica zijn ze haar allesbehalve vergeten. Doorheen de jaren had ze als hoofdverpleegster verschillende verpleegsters onder haar. Samen met hen blikken we terug op de jaren toen de zusters nog de plak zwaaiden in de gezondheidszorg.

Van links af: Patricia Coninx, Ingrid Vancoillie, zuster Dominique, Karin Thys en Carina Apers. FOTO NATTIDA-JAYNE KANYCHALAO

En dat deed zuster Dominique duidelijk deugd. Het was een blij weerzien met ‘haar’ verpleegsters van toen. “We hebben niet allemaal rechtstreeks voor haar gewerkt, maar we noemen haar allemaal wel ‘ons zuster’”, zegt Ingrid Vancoillie, die dertig jaar geleden haar eerste

stappen zette als verpleegster onder de vleugels van zuster Dominique.

“En pas op, de zuster is daar”, dat heb ik ook veel gehoord”, pikt de aandachtige tachtiger in. Gelach aan de tafel. “Ja, maar dat was vooral toen we na het werk aan het napraten waren, he”, lacht Vancoillie.

Vancoillie kan haar eerste dag als verpleegster nog goed herinneren. “Zuster Dominique was streng, maar rechtvaardig met een goed gevoel voor humor”, zegt ze. “Ik moest de bedden opmaken en de lakens goed leggen. En dat moest tot in het detail kloppen, anders kon je opnieuw beginnen.

“De lakens!”. Een luide kreet van herkenbaarheid brengt duidelijk herinneringen naar boven. “En de zachte kant moest naar boven”, lacht Apers. “Daar zijn we nog altijd heel streng op.”

Prehistorisch

Apers is al 32 jaar verpleegster in het huidige AZ Monica en begon op de dienst van zuster Cornelia. Ook Karin Thys zit mee aan tafel. Zij begon in ’94 en bij zuster Dominique. Toen Patricia Coninx in 1992 aan haar carrière als verpleegster begon, stond op haar afdeling geen zuster meer aan het hoofd.

“Maar 32 jaar geleden waren er op

elke afdeling nog twee zusters”, weet Carina Apers. “Zij waren er dag én nacht. Ze deden ook véél meer dan enkel de zorg voor de patiënten. De zusters stonden aan het hoofd van de keuken bijvoorbeeld en hadden een eigen wasserij waar ze elke middag de was gingen plooiën en strijken.

“Compressen plooiën deden we toen ook nog zelf”, zegt Karin Thys. “Al het materiaal moesten we zelf steriliseren. Dat is prehistorisch.”

Zuster Dominique kijkt zonder enige spijt terug op haar jaren in het ziekenhuis. “Dat is een roeping geweest”, zegt ze. “Ik heb heel gelukkige momenten gehad, maar natuurlijk zijn er ook moeilijke geweest. Mensen van wie je weet dat ze er niet gaan doorkomen, dat laat een indruk na.”

Tentoonstelling

Eind oktober verhuist zuster Dominique naar de woonzorgcampus van Sint-Camillus in Antwerpen, waar ook religieuzen van andere congregaties verblijven. Zondag wordt de kapel naast het klooster uit de eredienst onttrokken. De afbraak zou deze winter starten.

AZ Monica heeft bij wijze van afscheid een tentoonstelling samengesteld in het klooster over de verpleegkunde van vroeger en nu. Vanwege de coronacrisis is de expo enkel te bezoeken voor het ziekenhuispersoneel. Wie toch geïnteresseerd is om een bezoek te brengen, kan een e-mail sturen naar info@azmonica.be.